

gennýtast betur

Skipararnir á Finni Friða loysti trupulleikan við, at sild setti seg fasta í meskunum. (Mynd: Torleif Johannesen)

– **Kanningar vísa, at um ein fyritøka gevur starvsfólki góðar møguleikar fyri at møtast, so stimbrar hon nýmenning. Tað kunnu til dømis vera regluligir fundir, har starvsfólk fáa høvi at tosa saman bæði innan fyri og tvørtur um fakmørk**

Tórheðin J. Jensen

Føroyska alivinnan byggir í størri mun enn fiskivinnan á bókliga vitan. (Mynd: Hiddenfjord)

fundir, har starvsfólk fáa høvi at tosa saman bæði innan fyri og tvørtur um fakmørk, sigur Tórheðin.

Fleiri lærd fólk í alivinnuni

Fiskivinnan og alivinnan hava nógvar í felag, men stórir munur er eisini á vinnunum.

Tá alivinnan byrjaði í 80unum, vóru tað serliga menn, sum høvdu verið til skips, ið fóru at royna seg sum alarar.

– Teir høvdu íborna vitan um veður og sjógv og fisk, ið teir kundu brúka í nýggju vinnuni. Tað er einki at ivast í, at alivinnan menti seg so skjótt í Føroyum.

– Men teir fyrstu alararnir

høvdu eisini brúk fyri at ognar sær nýggja vitan um smolt, um at strúka laks og um vatnsirkulering.

– Alivinnan er meira tengd at bókligari vitan og byggir í nógvar størri mun enn fiskivinnan á granskning. Alifyrirøkur arbeiða á fleiri økjum tætt saman við granskarum bæði í Føroyum og í útlandinum, serliga í Noregi.

– Tað eru nógvar fleiri lærd fólk í alivinnuni enn í fiskivinnuni. Allar triggjar alifyrirøkurnar í Føroyum hava stjórar við lutfalsliga høgum útbúgvingum, sigur Tórheðin.

Tíma ikki at selja

Fiskivinnan er siðbundin, og tað sæst eisini aftur í, hvussu fiskivinnufyrirøkurnar eru stýrdar.

Í fiskivinnuni eru nógvar smáar fyrirøkur, og tað eru í flestu førum skiparar ella maskinmenn, sum reka fyrirøkurnar.

– Tað eru fólk við íbornari vitan frá egnum royndum, ið stýra vinnuni. Íborna vitanin í fiskivinnuni hevur stórt virði. Tað, at vit hava so nógvar sjómenn, sum deila hesa vitanina, er við til at gera, at vit hava eina góða sterka fiskivinnu.

– Men virðingin í fiskivinnuni fyri bókligari vitan er í ávísu førum ov lítil. Hetta kann viðføra vánaliga strategiska leiðslu og ov nógvar stuttskygdar avgerðir.

– Føroyingar duga sera væl at fiska, men tá tað kemur til vørumenning og serliga sølu stendur

illa til. Fleiri stórar fyrirøkur lata útlendingar selja fyri seg, tí tær hvørki tíma ella duga at fáast við sølu, og tað er ein vanlukka.

– Vinnan hevði í øllum stigum fingið nógvar gagn av at ráðføra seg við fólk við bókligari vitan, sigur Tórheðin.

Hann sær kortini tekin um, at hugburðurin í fiskivinnuni er við at broytast.

– Alivinnan hevur dugað sera væl at marknaðarføra føroyska laksin, sum nú er væl dýrari enn tann norski.

– Fleiri fiskivinnufyrirøkur byrja nú eisini at fáa eyguni upp fyri, hvussu stóran týðning marknaðarføring og søla hevur.

– Innan pelagisku vinnuna

Íborin vitan (tacit knowledge)

er vitan, sum er bundin at ávísu samanhengi, og sum tú partvíst ert føddur við og parvíst vinnur tær gjøgnum royndir. Førelki at tosa eitt mál, spæla á eitt ljóðfæri ella at fiska ella smíða krevur fjølbroytta vitan, ið er torfør at ognar sær bókliga og trupul ella ógjørilig at flyta formliga til onnur.

Fyri at flyta íborna vitan frá einum fólki til eitt annað krevst tætt persónligt samband og regluligt samskipti sum til dømis í sambandi millum lærling og meistara.

Formlig vitan (explicit knowledge) er vitan, ið kann verða niðurskrivað, send til og skilt av einum móttakara. Til dømis er tað formlig vitan, at Tórshavn er høvuðsstaður í Føroyum.